¶ Iſte archela9 filius herodis mortuo patre romā pfect9 eſt vbi difficiliter mul I
toq; labore renitētibus iudeis regnū iudee a romanis obtinuit gubernādum omiſſo
et interdicto ſibi diademate. Hic eciā ppa vxore depulſa frīs ſui alexandri defunc
ti viduā ſibi copulauit. Poſtq̄ autem ix annis regnauerat. a iudeis accuſat9 de
eius inſolencijs a ceſare auguſto pulſus eſt. e regno et apud viennam in gallijs
exilio dampnatus eſt ppetuo

¶ Procuratores iudee = Archelaus — Compomius ========== Infra la. 106

¶ Iſte archela9 fuit fili9 herod Sub eo do9 redit de egipto ā. ix

¶ Iſte Compomi9 loco archelai ſubſtitutus eſt

II

¶ Hic incipit ſexta etas mūdi

5200

¶ Linea criſti

Anni dñi I

Xps dñs ex maria vgie naſcit a mūdi 5200 incipiēte

Jheſus Xpus

durans vſq3 ad finale iudicium c9 terminū nouit deus

Infra la. 106

¶ Natus dominus noſter ihs criſtus legit hijs temporibus de maria virgie puriſſia
deus et homo ex patre deo et matre homine. Et hic ſexta incipit etas mundi. ad
finem vſque duratura Que ſcdm auguſtinū ſenectuti cōparatur. q ſepe vltra prece
dentes etates extenditur. et ad vltimum terminū durat

¶ Era criſtianorū omniū etatum principaliſſima. notiſſima atq; celeberrima. Ipſe
eſt annus octauiani xlij. Olimpiad cxciij et ſm bedam ann9 mundi vm jc xcix cō III
pletus Vnde vſus Vnum tolle datum ad milia quinq3 ducentis. Naſcenti domio
beda dedit a ptho plaſto. Item. Ante ihm duo c. min9 vno milia qnq3 Et hic tā
q̄ pbabilior modus ab eccīa ſeruat. et mag9 vulgatus Sunt q alij modi ſupputa
cionū qdam breuiores. vt hebreorum Quidā lōgiores vt methodij. et aliorum
de quibus immenſus ē labor tractare. vtilitatis vero modicus

Iſte valerius palã vendidit ſacerdocium plus danti. Et ſic in breui tempore plures ſuē ſacerdotes

Procuratores iudee

Marcus ſub hoc moritur ſalamo ſoror herodis

Annius rufus huius tp̄e moritur auguſtus

Valerius gracus annis .xj

Sup̄ la. ioh

Anni mundi 4zjj

Ihesus criſtus annorum xij in tē plo doctores audit

Supra la. ioh

Anni dm̄ jz

De infancia ſaluatoris et opibus eius vſq; ad baptiſmum iohannis nichil autenticum legimus niſi ꝙ parentes iheſu eum duodennem in tēplo inter doctores diſputātem inuenerunt Eſt tñ libellus de infancia ſaluatoris qui aliqua forte pietate tñ nullo poteſt auc̄tis rigore credendus deſinitū ʒ relinquitur inter ſcripturas apocrifas

Pcurato
res iudee

Poncius
Pylatus

¶ Iſte pylatus timore ceſaris dñm noſtrũ ihm criſtum ad morte͂ iniuſte dampnauit Quare p⁹ iubente tyberio romã capt⁹ adducit͛ Et cũ ad impatoris pñciam duceret͛ · indut⁹ veſte domini īconſutili impator irã in eũ ↄceptã exc͛e n͂ valuit Super q̄ tãde͂ auiſat⁹ impator · eũ hac veſte iuſſit exui · et ſtatī ī eũ deſeuit irã eius Itaqꝫ carcei ſeu exilio tradit⁹ ſe ipm pylat⁹ interfecit C⁹ fun⁹ nuſq̄ꝫ potuͭ ſepliri · nͤ aq̄s ſbmergi · de q̄ miřda legũt͛

Anni mũdi ꝰ4229 4232 II

Ihesus
xp̄s a ihe in
Iordane bap
tiſatus
eſt

Ihesus
criſtus ꝓ ſa
lute oim mo
riť in cruce ã
33 mẽ 3

Anni dñi 30 33

¶ Anno xxx · dñs nr̃ ihs criſtus dignat⁹ eſt ds ab homine iohãne in iordane baptiſari nõ q̄ ipſe baptiſmatis grã eguerit · ſʒ vt ipſe fecit · et nos faciẽtes imitemur Ubi mira culoſe ad ſenſum ſacroſancta trinitas oſtẽ ſa eſt · Pater in voce Filius in carne Spit⁹ ſanctus in columbe ſpecie · Baptizatus ihe ſus ieiunauit · et poſt predicare cepit : et ad mortem vſque totum euangeliũ cõſumauit

Anno xxxiij domin⁹ nr̃ ihs criſtus moriẽs preciũ humane redempcõis ſoluit ꝓ q̄ veneiat Veterẽ legẽ dele uit nouã īſtituit · ẽ linqns nob teſta mẽtũ cẽnũ preſtãtiſſimũ corp⁹ ⁊ ſãg uinẽ ſuũ i ſacrõ altaris · ī ẽmiſſiõem pc̃coꝝ Quo⁰ ãt mõtu⁹ ẽ r̃ſurexit in celũ aſcendit ſpitũ ſcm̃ miſit ⁊ cete ra ei⁹ mirabilia opã ⁊ īſignia mira cula clare recitãt͛ in euangelio

¶ Iohãnes baptiſta ſãſſim⁹ ab herode decollat͛ q2 eũ arguebat adulterij Hic herodes fuit antipa tetracha gallilee · q2 nõ diu p⁹ pp hͦ crimen correptus eſt

 I

Bella ciuilia in vrbe incipiunt que commata ſunt et continuatā p̄ annis . Vñ vrbs adeo ē contrita vt neceſſitate coacti ſunt romani regime verō mutare licet ad multos annos optime reſpiſſent Et ita deuentum eſt ad ceſares et imperatores

Anni mundi 5138 II

Romani ═══ Silla marius ═══ pompeius magnus ═══ Supra la‧joz iuda ague iuu

59

Iſti duo conſules mutuo debellantes primū ciuile bellū inchoarūt et miſerabiliter proſecutum eſt Cotqz ſunt occiſi vt ſille diceretur Cum q̄bꝫ tandē victuri ſumus . In bello armatos in pace occidimus inermes Ex tūc preſcripcio inſtituta eſt

Hij duo ſimul conſencientes reſtiterūt iulio Et ob hoc morit ſcd̄m bellū ciuile quod q̄tuor ānis durauit In quo totū mundū breuiter cōtra ſe concurriſſe legit Tādē pompeius ſupatur et capite truncatur Sic tanto viro ceſo lenteſcuit furor

Pompeius ſp victorioſus xxij reges ſubegit Tandem poſtq̄ teplum ꝓphanaſſet nūq̄ poſt dicitur pugnaſſe q̄n vinceret . Craſſus etiam preſes ſyrie teplū om̄ aurus ē ſpoliare quare aurum in os eius fuſo interijt

Numerati romani ſunt ſcilicet cccc^m et lxiiij^m romanorum in ciuium

Libraria cccc^m librorum in egipto conburitur

Catho moralis III

Sapio ſeipm iugulauit

Juba rex iugulari ſe fecit

Peteius gladio ſe pfodit et mlti alij de nobiliſſimis romanorū q̄ noluerūt Julio impatori ſb̄di timentes ab eo occidi : IIII

Judea tributaria fit romanis propē parcialitatē duorū fratrū ſcꝫ ariſtoboli et hyrcani . Vterqꝫ enim in alterū inuidens romanis ſe ſubmiſit vt regnare poſſet

Virgilius excellentiſſimus poeta‧rum claruit mira faciens

Oracius flaccus ſatiricus

Saluſtius criſpus hyſtoricus

Policius primo rome latinam rethoricam docuit

Poſſidonius ſtoicus fuit

Hetaton ſtoicus q̄ dixit omne bonū nēctū i arduo ē Si vis amari ama

Queris q̄d pfecerī Amicꝰ m̄ eē cepi

Titus liuius hyſtoricus V

Marcus tullius orator

Diodorus hyſtoricus grecorū

Ouidius naſo

Gaius falcidius

Cornelius hyſtoricus

Marcus narus Hic inquit . Nichil magnificum docebit qui a ſe nichil didicit

VI

Rex egipti vltimus ═══ O ═══ O ═══ O ═══ Cleopatra āº xx ═══ O Supra la‧joz

Huic cleopatre Juliꝰ ceſar regnū egipti dedit monēs vt magis amiciciā romanā q̄ arma ſtuderet expiri Tercio āno huiꝰ cleopatre initiū ſūpſit ipiū Et ſic finit hic calculꝰ latinorū per hāc lineā deſcēdenciū ab xpm Et ſequit iā ſupputacō ānorū p lineā romanorū

Anni mũdi 5143

¶ Ceſares

Gaius
Iuli⁹ ceſã ab
h° ceti ceſãres
dicti ſũt
an v

cristi [illegible]

¶ Iſte Iulius fuit tãte auctoritatis et magnanimitatis vt ĩpoſſibilia auderet attẽptare
Qui nõgita duo bella pugnauit Solus marcum marcelli ſupgreſſ⁹ qui 39 bella
fertur oppugnaſſe Hic pompeyo et ceteris nobiliſſimis romanis occiſis imperiũ
arripuit Tandem imperij ſuo anno v conſpiratiõe bruti ac caſſij occidit̃ ipſe doi
toꝛ orbis a q̊ nil niſi bonum ſuſpicabatur quoſqʒ heredes et executores rerũ ſuaꝝ
paulo ante ſtatuerat Ipſe totã galliã germaniam totũ qʒ pene orbẽ ſibi ſubiugat

¶ A principio mũdi ſiue ab adam hominũ p̃mo Vt ſup̃ figurati ſepenumero viſũ eſt
Que cũ ita ſit Nichilominꝰ hic breuit̃ cõplectens vſqʒ ad ihũ natiuitatẽ Summa
itaqʒ ab adam atqʒ mũdi p̃ncipio vſqʒ ad diluuiũ quod factũ eſt ſũb Noe cõputat̃
anni 2242 A diluuio ſub noe vſqʒ ad natiuitatẽ habrae numerat̃ anni 1942
De ſupradictis tẽporibꝰ nulla reperit̃ hiſtoria ñ apud hebreos Que ſequũt̃ tp̃a etiã
gẽtilis hiſtoria ↄtinet Incipiẽs a Nino beli filio q̃ regãbat Aſſirijs quãdo natꝰ
eſt habraam

¶ A natiuitate habrahe ad eã r̃pmiſſiõʒ q̃ fecit ei ⁊ ſemini ſuo deus infuerũt anni 75
A facta r̃pmiſſiõe habrahe vſqʒ ad natiuitatẽ moyſis colligũtur anni 340
A natiuitate moyſis ad egreſſũ gẽtis hebraice ex egipto cꝰ itineris ipſe dux fuit anni 80
Ab egreſſu gẽtis hebraice ab egipto vſqʒ ad captiuitatẽ Troye numerat̃ anni 330
A captiuitate Troye vſqʒ ad Romã cõditã colligũt̃ anni q̃bꝰ tẽporibꝰ regnauerũt in ytalia latinorum reges: quorum primus fuit Eneas 425
A condita autem Roma vſque ad conditam Fluenciã que poſtea Florẽcia nuncupata
eſt quã romani milites a lutiofilla feſulas deducti cõdiderũt cõputat̃ anni 667
A condita uero Fluẽcia vſqʒ ad iniciũ Imperij Gaij julij ceſaris q̃ p̃mꝰ Romanorum
ſingulare obtinuit imperium fuerunt anni 47
Ab inicio a gayo julio ceſare imperio vſqʒ ad natiuitatẽ ihũ x̃ filii dei numerant̃ anni 47
Naſcẽte apud bethleẽ iudee ihũ xp̃o dei filio apud romãos regãbat octauiãꝰ ĩperatoꝛ iã ãnis 42
Cõputat̃ õnes ãni ab Adã ⁊ mundi vſqʒ ad natiuitatẽ dñi nrĩ ihũ xp̃i q̃ et p̃mꝰ annꝰ
criſtiane ſalutis erat Anni 5199

Anni ſalutis criſtiane

¶ Imperatorum

 I

Tres ſoles apparuerũt verſus oriẽtẽ q̃ paulatĩ i vnũ corp⁹ ſolare ſũt redacti Gẽs de ſpectaculũ Opinabãt romãi q̃ aſiã affricã ⁊ europã i vnã monarchiã ɔuenĩe debẽ Vel ex dominijs lucij ãthonij · marci ãthonij ⁊ auguſti vnũ debẽ fieri dñm Nos vero xpiani arbitramur hos ſoles miſteriũ ſũme trinitatis ⁊ incarnacionis cr̃iſti figuraſſe

Hos loquitur atanti in breui deſinent homines mag⁹ q̃ iumenta · Alij libri hñt frumenta

Sibilla tyburtina claruit que de xpo pphetauit ⁊ auguſto oñdit ne ſe deũ crederet ad ſtulticiã paganoꝝ · Sibi q̃ oñdit in ſole vgĩnẽ pulcherrimã · puerũ i brachijs tenẽtem dicẽs Hic puer maior te eſt ipſum adora

Monarchia romanorũ oĩm maxima hijs tpibꝰ icepit Cũ eĩ vt dicit iſi⁹ ⁊ alij doctores toto orbe bella pullularẽt ſubito cẽtis mĩatibꝰ oĩa pcĩa ⁊ in vnã monarchiã ſb romão ipatorẽ ſũt redacta Q̃d mirãculoſe diſpones d̃s omnipotẽs pacis auctor · vniũſal' pacis tpore naſci voluit rex pacific⁹ de vgĩne II

Anni mundi 5159 5179 5199

Imperatores romanorũ

Octaui an⁹ · auguſt⁹ annis · 56 · menſe 6 die · x ·

Supputacio

40 20 Anni xpi

Iſte octauian⁹ nepos julij · cũ eſſꝫ adhuc adoleſcẽs impiũ ſuſcepit · iuuẽtutẽ ſuam viribꝰ actibꝰ decorauit Quinq̃ʒ ciuilia bella geſſit · ⁊ breuiẽ totũ mũdũ p⁹ multa bella i vnam tandẽ monarchiam redegit · Hic ſcd̃m nõ hꝫuit ſub q̃ tot⁹ orbis ɔtinuit ⁊ ſibi obediuit Hic gl̃atur ſe vrbem marmoream reliq̃ſſe ⁊ lateream inueniſſe · Pulcherrim⁹ fuit corpore · et ingenio ſubtiliſſim⁹ · i oĩbꝰ fortunatiſſi⁹ ſꝫ vicio carnis nõ caruit Ipſe totũ mũdum deſcribi fecit Anno eius xlij° nat⁹ ẽ dñs nr̃ iħs criſtus ſaluator mũdi rex glorie · cui etiam prim⁹ extruxit · nec ſe poſt dominũ appellari voluit · Toci⁹ humilitatis clemẽcie pacie ciuilitatis et diſcipline fuit exẽplar que i tali celſitudie cõ carrũt rariſſime Bellũ n̄ niſi coact⁹ ſuſcepit Ait eñi magnũ fore diſpẽdiũ piſces aureo hamo capere Milites neq̃ ociari vel delicari ſinebat Filias ſuas lanificio iſtrui fecit · ne q̃nq̃ʒ ocio vacarẽt Regna q̃ bello q̃ſiuit paucis dẽptis reddidit Ceteꝝ oĩm vĩrtũ nobiliũ claruit inſigniſſim⁹

III

Lugdunũ cõdiẽ a minacio plauto oratore diſcipulo cyceronis

Cornelius gallus

Meſſalia poeta et multi alij hijs fuere temporibus

Burgũdones dicti ſũt gens ſup vallia ſic dicti: q̃ ſup reni fluuiũ burgos plures habuerunt

Marcus agrippa gener octauiani ſup reni fluuiũ ciuitatẽ agrippam cõdidit que poſtea dicta eſt colonia

Roma ī flore fuit ꝛ copia magna ciuiū. Cuius īcole deſcripti ſunt ccclxxx milia hominum

Orbis totus deſcribit̄ de mādato ceſaris auguſti qđ miſterio nō caruit q̄ ille naſcit̄ ī mūdo q̄ electos ſuos aſſcribere vt ī eternitate vt dicit greg⁹

Valeri⁹ maxim⁹ hoc tempore claruit vir orator famoſiſſimus

Anni mūdi 5200 — 5231 — 5229 — II

Imperatores romanorū ——— Tyberi⁹ .I. ——— Infra la iii

Anni domini .I. — 12 — 30

Impatores romani per hāc lineā cōtinuāt̄. q̄ oēs auguſti appellant̄ ꝓp ſingularē octauiāi p̄mi auguſti excellenciam Juſtum equidē eſt vt ille omnib⁹ nomē tribuat q̄ cūctis viuēdi formā et regendi normam ꝯſtitut̄ Dicit āt cycero ī li° de offi Certū ē fuiſſe aliqđ tp̄s q̄ ſn̄ lēgib⁹ viuebat̄. At poſtq̄ iure gen̄ciū poſ ſeſſiōes ceperūt diuidi nō alia d̄ cau ſa reges ſūt inſtituti niſi ꝓ fruēda iuſticia. vt miſeri paupes et depſſi a diuitibus et maiorib⁹ ad vnum virum preſtanciorem tamquā ad miniſtratorem et execu torem iuſti cie poſſent ꝯfugere Ideo que leges ſunt inuente. vt ex eis oīs homo c⁹uſq̄ ꝯdicōis exiſtat regulet̄ et obliget̄ ad iuſticiā tam rex q̄ inferior tam maior q̄ mīꝛe tam p̄lat⁹ q̄ ſb̄ ditus et in ſūma omnis homo gubernet et gubernetur

Iſte tyberi⁹ fuit vir magnarū v̄tutū et pius in ſubiectos. Quibuſdam. n. ſibi ſubiectis tyrānicis p̄ncipib⁹ inq̄t Boī paſtoris ē oues tōdere nō iugulare Itē cū ſibi ꝯſulēt̄ vt bal uios mutaret rn̄dit Audiuiq̄ʒ dā egr̄ ꝓhibēt tē eos q̄ muſcas ex vulnē mitebant̄ effugare et dicētem Sinite has. Sature. n. ſūt. ne for te ſicietes alie rūtāt̄ et acri⁹ mordeāt Quaſi dicēt Cōſulari⁹ ē dites baliuos hr̄e q̄ nouos ex paupib⁹ diuitēs facē O magnū prudētiſſi mi viri ꝯſiliū. qđ vtinā hodie ſcl̄i principes attēderēt Hic eciā tyberi⁹ de xp̄o cepit bene ſētire. ꝛ deū ꝓ eo coluit Dicūt tam̄ qdā eum p⁹ in crudelitatē cecidiſſe Oēs tam̄ q̄ ſe xp̄o ꝛ criſtiaīs ꝯppoſuerūt abſq̄ʒ mīa deleuit Ad preſentaciōe ſancte veronice cū ymagie ſalua toris a lep̄ ſanatus eſt Pylatū afferri iuſſt eo quod xp̄m innocent̄ crucifixit. quare eum exilio dampnauit Tandem morit̄. ꝛ d̄ eius mōte mlt̄i ſē gauiſi tam̄ eo peior ſibi ſucceſſit